

KUULONÄKÖVAMMAISTEN LEHTI
No 6/1979

KUULONÄKÖVAMMAISTEN LEHTI

Ilmestyy 22 kertaa vuodessa

N.6/79

31. p:nä maaliskuuta

5. vuosikerta

JULKAISIJA

Sokeain Keskusliitto ry

PÄÄTOIMITTAJA

Ulla Kiikka

TOIMITUKSEN OSOITE

Sokeain Keskusliitto ry

Mäkelänkatu 52 A

00510 Helsinki 51

SISÄLLYS

Tietoja vuosikokouksesta	1
Uutisia	2
Kansaneläkkeiden indeksitarkastus	6
Pääsiäisruokia	7
Iran tänään	12

TIETOJA VUOSIKOKOUKSESTA

Kuurosokeat ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidettiin Paimiossa, Motelli Valtatie 1. Noin 40 yhdistyksen jäsentä oli kokoontunut käsittelemään vuosikokoukselle määrätyt asiat. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Kaija Salekari, sihteerinä toimi Marja-Leena Saarinen. Kokouksessa kuultiin, mitä vuonna -78 oli tapahtunut yhdistyksen puitteissa. Puheenjohtaja selvitti vuoden -78 tilit, sen mistä varat oli saatu ja mihin ne oli käytetty. Yhdistykselle myönnettiin vastuuvapaus tileistä.

Tämän vuoden toiminnasta keskusteltiin vilkkaasti. Vuoden toimintakalenteri on aikaisemmin julkaistu lehdessä.

Kuurosokeat ry:n uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Marja-Leena Mielityinen, varapuheenjohtajana jatkaa edelleen Ossi Jalo.

Erovuoroisten varsinaisten jäsenten Kalle Hautalahden ja Seppo Kamppisen tilalle valittiin uudet henkilöt samoin Ulla Tikkasen tilalle. Hän on pyytänyt eroa tehtävästä. Uusina jäseninä johtokuntaan tuli Martti Avila, Oiva Maksimainen ja Riitta Ruissalo seuraavaksi kahdeksi vuodeksi. Olavi Eira kuuluu johtokuntaan entisenä jäsenenä. Varajäsenenä jatkaa

edelleen Eila Kujanpää ja Ilpo Pirhosen tilalle valittiin Marja Heinonen.

Kokouksessa keskusteltiin paljon sääntömuutosehdotuksesta. Vuosikokous hyväksyi sääntömuutosehdotuksen. Sen mukaan Kuurosokeat ry voi kutsua johtokuntaan korkeintaan kolme asiantuntijajäsentä.

Vuosikokouksen yhteydessä pidettiin viikonloppuleiri. Näin oli mahdollisuus tavata ystäviä ja pitempään keskustella tuttujen kanssa.

Seuraavassa lehdessä tarkemmin vuosikokouksen asioista.

UUTISIA

PRESIDENTTI CARTER LÄHI-IDÄSSÄ

Rauhanneuvottelut Israelin ja Egyptin välillä päättyivät tuloksettomina Yhdysvalloissa. Molempien maiden neuvottelijat matkustivat kotiinsa. Heti sen jälkeen USA:n presidentti Carter matkusti lähi-itään neuvottelemaan Israelin ja Egyptin johtomiesten kanssa. Monien neuvottelujen jälkeen sekä Israelin ja Egyptin hallitukset hyväksyivät Yhdysvaltain ehdo-

tuksen Israelin ja Egyptin rauhansopimukseksi. Sopimuksen yksityiskohtia ei vielä ole julkaistu, eikä ne vielä ole valmiitakaan.

Sopimuksen allekirjoitusajankohtaa ei ole vielä päätetty.

VIETNAMIN JA KIINAN TILANNE

Vietnamin hallitus on ehdottanut, että Kiina ja Vietnam aloittaisivat neuvottelut rajakiistoistaan. Vietnam ehdotti neuvottelupaikaksi maan pääkaupunkia Hanoita tai rajan lähellä olevaa Lang Sonin kaupunkia.

Kiina on ilmoittanut (16.3) vetäneensä kaikki joukkonsa Vietnamin alueelta. Tiedon vahvisti pääministeri Deng. Hän sanoi, että neuvottelut voidaan aloittaa viikon kuluessa. Deng sanoi olevansa tyytyväinen kuukauden pituisen hyökkäyksen tuloksiin.

Thaimaassa olevat tarkkailijat arvelevat pienten kahakoiden jatkuvan raja-alueella tulevaisuudessakin. Kiinalaiset joukot näyttävät vetäytyneen vain kiistellylle raja-alueelle saakka, eivätkä Vietnamin tunnustamalle rajalle saakka. Kiistelty alue on vain kymmeneen neliökilometrien suuruinen.

SUOMI 18. RIKKAIN MAA MAAILMASSA 1977

Vaikka Suomessa on yleinen lama, Suomi säilyi 18. tilalla maailman rikkaiden maiden joukossa vuonna -77 Maailmanpankin tekemän selvityksen mukaan.

Kärjessä on Persianlahden pienet öljyvaltiot. Ensimmäisenä on Arabiemiirikuntien Liitto, jossa on 700 000 asukasta, seuraavina Kuwait, Qatar ja Sveitsi.

SALPAUSSELÄN HIIHTOKISAT

Lahdessa järjestettiin 54. Salpausselän kisat 3–4.3. 79. Ensimmäisen päivän 15 km:llä taisteltiin sekuntipeliä. Sen voitti Norjan Anders Bakken, 49.10,76, toisena oli Nikolai Zimjatov, Neuvostoliitto. Suomen Harri Kirvesniemi oli kolmas ja hävisi voittajalle vain 1,25 sekuntia.

Pentti Kokkosen mäenlaskukunto kesti 90 m:n mäessä. Hän hyppäsi molemmilla kierroksilla pisimmät hypyt 107 ja 110,5 m. Kokkosen yhteispisteet olivat 250,8. Pikkumäessä voiton otti USA:n Jim Denney 245,8 pisteellä, toisena Suomen Kari Heinonen.

Salpausselän 50 km oli norjalaisjuhlaa. Lars-Erik Eriksen, Oddvar Brå ja Anders Bakken ottivat kol-

moisvoiton. Paras suomalainen oli Jarmo Kopra viidentenä.

Yhdistetyn voitto tuli kotiin. Jouko Karjalainen voitti yhdistetyn 437 pisteellä.

Naisten 10 km:n kolme ensimmäistä sijaa meni Neuvostoliittoon. Marja-Liisa Hämäläinen parhaana suomalaisena oli vasta seitsemäs.

Naisten 4 x 5 km viestin voitti Neuvostoliiton joukkue. Hopeaa otti NL:n II joukkue. Ruotsi oli kolmas ja Suomi neljäs.

HOLMENKOLLENIN 100-VUOTISKISAT

Holmenkollenin kisat täyttivät tänä vuonna 100 vuotta. Suomalaisilla on ollut hyvä menestys ja he ovat saaneet yhteensä 55 voittoa Holmenkollenin kisojen historiassa. Sen parempaan eivät muut ulkomaat ole pystyneet näissä Norjassa järjestettävissä kisoissa.

Juhlakisojen tuloksia:

Pikamatkalla paras oli Ruotsin Wassberg 44.40,7, toisena Norjan Oddvar Brå. Paras suomalainen Jouko Liljeroos oli 16.

Naisten 5 km voitti Neuvostoliiton Raisa Smetanina

16.42,2. Hilikka Riihivuori hävisi voittajalle 47 sekuntia ja oli kuudes.

Norjan Oddvar Brå, talven hiihtokuningas, otti 50 km:n voiton. Norja sai myös kaksi seuraavaa sijaa. Arto Koivisto oli seitsemäs.

Norjalaiset juhlivat vielä päätöspäivänä, kun Per Bergrud voitti erikoismäenlaskun. Norjan Sätre oli toinen, Pentti Kokkonen oli 10:s.

Yhdistetyn voitti Sveitsin Lustenberger. Rauno Miettinen otti hopeaa.

KANSANELÄKKEIDEN INDEKSITARKASTUS

Kansaneläkkeet nousevat huhtikuun alusta 4,2 prosenttia. Myös kansaneläkelaitoksen maksamia perhe-eläkkeitä, rintamasotilaseläkkeitä ja lapsen hoitotukea korotetaan.

Eläkkeet ovat korotuksen jälkeen:

Kansaneläkkeen perusosa 182 mk/kk

Apulisä 166 mk/kk

Hoitolisä ja lapsen hoitotuki 245 mk/kk

Näihin eläkkeenosiin ei vaikuta eläkeläisen muut tulot ja omaisuus. Täyttä tukilisää saavan eläke nousee nyt 1. kuntaryhmässä 921 markkaan. Korotus on 37 mk. Toisessa ja kolmannessa kuntaryhmässä eläke on hiukan pienempi.

Jo melko pienet työeläke- tai muut tulot vähentävät kansaneläkkeen määrää. Ne vaikuttavat nimenomaan tukiosaan ja tukilisan saamiseen.

PÄÄSIÄISRUOKIA

Suuret kirkkopyhät ovat antaneet oman leimansa myös ruokapöydän antimisiin: Pääsiäinen on kristillisen kirkon suurimpia ja iloisimpia juhlia ja se näkyy perinteisissä ruokalajeissa ja väreissä, jotka ovat iloisen keltaista, vihreää, punaista.

Katolisen kirkon noudattama, laskiaisena alkanut paasto aika päättyy pääsiäisenä. Sen vastapainona ruokapöydissä on runsaasti tarjottavaa. Kuitenkaan ei vielä pitkäperjantaina saanut olla lihaa, vaan kalaa ja määmiä.

Vaikka emme noudatakaan paastomääräyksiä pää-

siäisruokatavat ovat perinteisiä. Pääsiäispyhien liharuokalaji on ollut lampaanpaisti, jota nykyään on vähän saatavilla. Se on lisäksi kallista. Lampaanlihan ovat monet korvanneet broilerilla, joka sopii pääsiäisajan ruokalistalle. Muna ja munaruokat ovat aina liittyneet pääsiäiseen. Munat keitetään sipulikuorien kanssa, jotta saadaan niihin kaunis väri. Tai munat maalataan eri värisiksi. Ennen oli tapana värjätä munat punaisiksi ja lahjoittaa ystäville. Siihen liittyi vertauskuvallisuutta. Munaan kätkeytyi uusi elämä. Se ja punainen väri olivat elämän vertauskuva.

Mämmi on pääsiäisajan voimakas jälkiruoka. Samaa voimakkuutta on rahkajälkiruuissa ja -leivonnaisissa. Jälkiruuista tunnetuin on ollut pasha, se rahkajälkiruoka, jossa on lisäksi kermaa, voita, munia erilaisia maustavia aineita, sitruunaa, vaniljasokeria, kookosta jne. Sekoitettut pasha-aineet kaadetaan muottiin.

SAVUKALASALAATTI

6-8 savusilakkaa

1 rasia pakasteherneitä

pala tuoretta kurkkua

1/2 purjoa

2 dl keitettyä riisiä

Kastike:

1 rkl viinietikkaa

5 rkl öljyä

1/2 tl sinappia

suolaa

valkopippuria

Keitä riisi, perkaa savusilakat ja paloittele n. 1 cm:n palasiksi. Huuhto pakasteherneet siivilässä, kuumassa vedessä. Leikkaa purjo viipaleiksi ja kurkku suikaileiksi. Sekoita kala, herneet, purjo ja kurkku keskenään haarukalla, samoin kastikeaineet keskenään esim. pullossa. Kaada kastike salaatin joukkoon. Voit vuorata salaattikulhon salaatin lehdillä ja koristella salaatin munalohkoilla.

PUSSI-BROILERI

1 broileri (runsaan kilon painoinen)

1/2 sitruunaa

kanamaustetta tai

suolaa

paprikaa, currya

valko- tai mustapippuria

aromi- tai valkosipulisuolaa

(pakastettua tai tuoretta persiljaa)

1 paistokelmu pussi

n. 1 rkl öljyä

Anna Broilerin sulaa hitaasti, mieluummin paperiin

kääritynä viileässä vuorokauden tai pari. Näin ei lihasneste valu siitä pois.

Pyyhi sulanut broileri talouspaperilla. Sido siivet ja koivet sen vartaloa vasten. Pyyhi broileri sitruunan puolikkaalla. Hiero sen pintaan valmista kanamausteseosta tai suolasta ja mausteista itse valmistamaasi mausteseosta.

Kanan sisään voit pusertaa sitruunan mehua ja pistää persiljaa sekä suolaa.

Työnnä maustettu broileri paistopussiin, johon olet pannut hieman öljyä. Sulje pussi sulkimella kiertäen. Leikkaa pussin yläkulmaan pieni lovi, jottei pussi repeä höyrystä.

Nosta broileri pusseineen paistumaan uunipellille tai -vuokaan n. 1/2 tunniksi 200, sitten 1/2 tunniksi 150–175-asteiseen uuniin paistumaan.

Kaada pussiin muodostunut paistosliemi lisäkkeenä tarjottavien riisien joukkoon tai suurusta siitä laimentaen ja jauhoja lisäten kastike. Tarjoa riisien lisäksi mustaherukkahyytelöä tai -hilloa ja jotain tuoresalaattia.

PÄÄSIÄISPASHA

2 dl voita

2 dl sokeria
2 dl kermaa
1 tlk maitorahkaa
1 keltuainen
1/2 sitruunan mehu
vaniljasokeria
2 rkl mantelirouhetta
2 rkl rusinoita

Vatkaa voi ja sokeri vaahdoksi. Vaahdota kerma. Lisää voi-sokeriseokseen, rahka, keltuainen kerma-vahto ja muut aineet. Sekoita hyvin.

Pane seos harsokankaalla vuorattuun astiaan. Kumoa seuraavana päivänä. Koristele hedelmillä. Huom. pasha on hyvin kaloripitoinen jälkiruoka.

APRIKOOSITORTTU

Pohja:

150 g voita tai margariinia
1/2 dl sokeria
1 muna
1 dl vehnä jauhoja
1 dl grahamjauhoja
1 tl leivin jauhetta

Täyte:

1 tlk säilykeaprikooseja

1 tlk rahkaa
 1/2 dl sokeria
 1 muna
 vaniljasokeria

Vatkaa voi ja sokeri vaahdoksi. Lisää muna ja jauho-
 leivinjauheseos.

Levitä taikina voidellun tasapohjaisen vuolan pohjalle
 ja reunoille. Lado säilykehedelmät taikinan päälle.
 Sekoita rahkaan sokeri, muna ja vaniljasokeri. Kaada
 seos vuokaan hedelmien päälle.

Paista torttu 200 °C:ssa n. 40 min.

Maukkaita pääsiäisaterioita toivoo Ulla

IRAN TÄNÄÄN

Meistä täällä Suomessa näyttää maapallomme kehitys
 rauhalliselta ja vakaalta. Vain jotkin suuret luonnon-
 onnemullistukset, onnettomuudet tai katastrofi, jotka
 koskevat koko maailmaa, saattavat järkyttää rauhaamme.
 Pari vuotta sitten ollut kansainvälinen öljykriisi vaikutti
 myös meillä. Jouduimme kokemaan, että olemme riippuvaisia
 muusta maailmasta. Iranin

tapahtumat Etu-Aasiassa voivat näkyä Suomeen vaikeutuvana
 öljynsaantina tai jopa maailmanrauhan vaarantumisena.
 Samaan aikaan, kun me olemme käyneet äänestämässä
 eduskuntavaaleissamme, valmistautuvat iranilaiset omiin
 vaaleihinsa päättämään maansa perustuslaista ja valtiollisesta
 johdosta. Iran on viimeisen 10 vuoden aikana herännyt eloon
 vuosisatoja kestäneestä hiljaisuudesta. Se on teollistunut.
 Heittänyt romu koppaan vanhat uskonnolliset tapansa.
 Ja on tänään irtautumassa shaahin valtaan perustuvasta
 yksinvaltiudesta. Viimeiset kolme kuukautta Iranin
 historiassa ovat olleet kansalle yhtä mullistavat kuin
 edeltäneet 100 vuotta. Kerron lyhyesti Iranin kansasta
 ja maasta sekä maan poliittisesta kehityksestä. Iranin
 historia auttaa ymmärtämään, miksi maa on nyt joutunut
 lähes sisällissodan partaalle.

KYSYMYS ON ÖLJYSTÄ

Iranin maaperässä on kymmenesosa koko maailman tunnetuista
 öljyvaroista. Maa on tuottanut neljäsosan maapallon raakaöljy-
 varoista Neuvostoliiton, USA:n ja Saudi-Arabian jälkeen.
 Tämä on se keskeinen kiistakysymys, jonka kautta Iranin
 tilanne liittyy myös Suomeen. Johtavana öljyntuottajamaana
 poliittinen rauhattomuus Iranissa heijastuu välittömästi
 öljynhintoihin ja kehittyneiden maiden teolli-

suustuotantoon. Länsimaihin on Iranin tuottamasta öljystä mennyt suurin osa. Sen vuoksi koko 1900-luvun on suurvaltoja kiinnostanut Iran rikkauksiensa takia. Öljyn lisäksi on Iranin maaperässä muitakin luonnon rikkauksia. Maassa on suuret maakaasuvarat, kivihiihesiintymät ja paljon erilaisia mineraaleja, esim. rautaa, kuparia, nikkeliä, kobolttia yms.

MAA JA KANSA

Iranin pinta-ala on viisi kertaa Suomea suurempi, 1 648 000 km². Rajanaapureita ovat Neuvostoliitto, Afganistan, Pakistan, Turkki ja Irak. Merirajana on pohjoisessa Kaspian meri ja etelässä Persian ja Omanin lahdet. Suurin osa maasta on ylänköaluetta ja suuret vuorenhuiput kohoavat 3000 – 5000 metrin korkeuteen. Koska vuoristo on iältään nuorta, on alueella usein voimakkaita maanjäristyksiä.

Asukkaita Iranissa on n. 35 miljoonaa. He jakautuvat kielellisesti useisiin eri kieliryhmiin (persian, turkin ja arabian kielisiin). Persialaiset ovat suurin väestöryhmä. Heitä on koko väestöstä noin puolet. Maan perinteinen uskonto on islamilaisuus. Väkiluku on viimeisen 20 vuoden kuluessa lähes kaksinkertaistunut ja yhtä voimakas on ollut kehitys kaupungistumisen suhteen. Vuonna 1956 asui väestöstä yli 70 % maalla, mutta 1975 enää 58 %. Nämä 15-20 %

merkitsevät useiden miljoonien siirtymistä maaseudulta kaupunkeihin.

KATSAUS HISTORIAAN

Vuosisatojen ajan on Irania hallinneet eri sukuihin kuuluneet shaahit. 1900-luvun alussa maa oli muodollisesti itsenäinen, vaikka se oli jaettu Venäjän ja Englannin etupiireiksi. 1918 Neuvosto-Venäjä tunnusti lopullisesti Iranin itsenäisyyden ja paria vuotta myöhemmin myös englantilaiset vetäytyivät maasta. Vuonna 1921 nousi valtaan sotilasvallankaappauksen avulla Riza Khan Pahlevi, joka myöhemmin julistutti itsensä shaahiksi. Hänen sukunsa oli Iranissa vallassa aina tämän vuoden tammikuuhun. II-maailmansodan aikana Iran oli jälleen englantilaisten, amerikkalaisten ja neuvostoliittolaisten miehittämä. Teheranin konferenssissa (1943) liittoutuneet sopivat maan itsenäisyydestä ja vetäytyivät maasta.

Koko 1900-luvun on Iranissa jatkuvasti kiistelty öljyn tuotannosta. Ulkomaiset öljy-yhtiöt ovat omistaneet kaikki maan huomattavimmat öljyntuotantolaitokset. Yhtiöt ovat myös korjanneet taskuihinsa öljystä saadun hyödyn. Maan rikkaudet ovat virranneet öljyn mukana ulkomaille, eikä iranilaiset itse ole hyötäneet maansa rikkauksista. Ulkomaalaiset

eivät ole tulleet Iraniin kaivamaan maaperän muinaismuistoja vaan öljyä.

Sotilaallisesti Iranin alue sijaitsee tärkeässä kohdassa. Pitkä raja Neuvostoliiton kanssa, pakottaa Neuvostoliiton seuraamaan tarkasti maan sisäpoliittista kehitystä. Toisaalta taas USA haluaa turvata jatkuvan öljyn saannin Iranissa.

KUKA IRANIA HALLITSEE TÄNÄÄN?

Shaahi Pahlevi pakeni Iranista tammikuussa. Satojatuhansia ihmisiä vaati mielenosoituksissa shaahin eroa. Shaahin vastainen toiminta on Iranissa ollut täysin yksimielistä. Kansa — myös armeija — on tuominut shaahin yksinvaltiudella harjoitetun talouspolitiikan. Kansanjoukkojen johdossa on toiminut islamilaisjohtaja Khomeini. Ennen pakenemistaan shaahi perusti maahan Baghtiarin johtaman väliaikaisen hallituksen. Hallitus kuitenkin hajosi Khomeinin tullessa maahan maanpaosta Pariisista. Tällä hetkellä uskonnollinen johtaja Khomeini valmistelee kansanäänestystä maan julistamiseksi islamilaisvaltioksi.

Kansanjoukkojen yhtenäinen toiminta on nyt kuitenkin päättynyt. Osa kansaa ei halua maasta muo-

dostettavan islamilaisvaltiota. Khomeinin vastaisia mielenosoituksia on alkanut esiintyä. Poliittinen tilanne on maassa erittäin rauhaton. Mielenosoittajien välillä käydään jatkuvia yhteenottoja ja katumella-koita. Yhtenäisesti toiminut kansa vapautti maan yksinvaltiaasta, Nyt on erittäin tärkeää, että iranilaiset itse saavat päättää mihin suuntaan he maataan kehittävät. Suurvaltojen puuttuminen maan sisäiseen tilanteeseen johtaa väistämättä aseelliseen yhteenottoon. Vielä aseellinen yhteenotto on ilmeisesti vältettävissä.